

Christian Ege

Fra ord til handling

Hvorfor sker der ikke nok i Danmark?

Oplæg for Energiforum, 2.3.2010

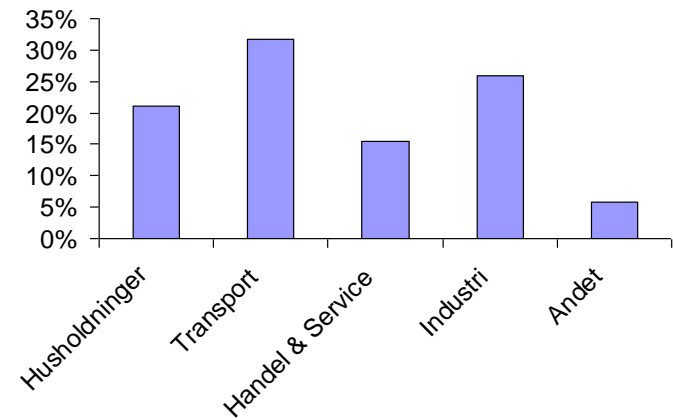
DK klimaregnskab

- **CO₂-udslip:**
  - 52 mio. ton pr. år
- **Alle klimagasser:**
  - 65 mio. ton CO₂-ækvivalenter pr. år
- **Personlige CO₂-udslip**

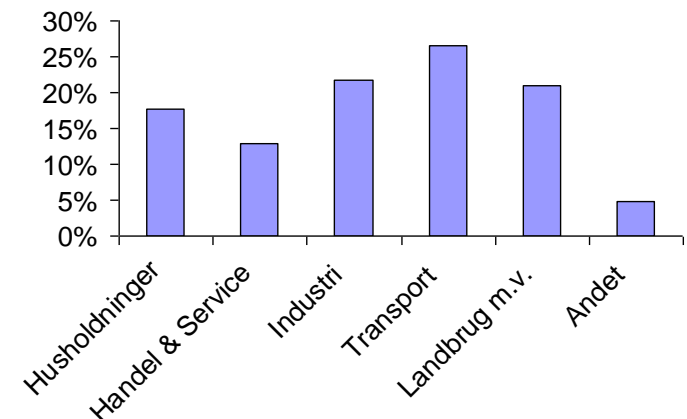
Ca. 50 % af CO₂-udslippet skyldes husholdningernes energiforbrug, transport og vareforbrug.

Ca. 6 ton pr. dansker årligt.

CO₂-udslip (slutforbrug)

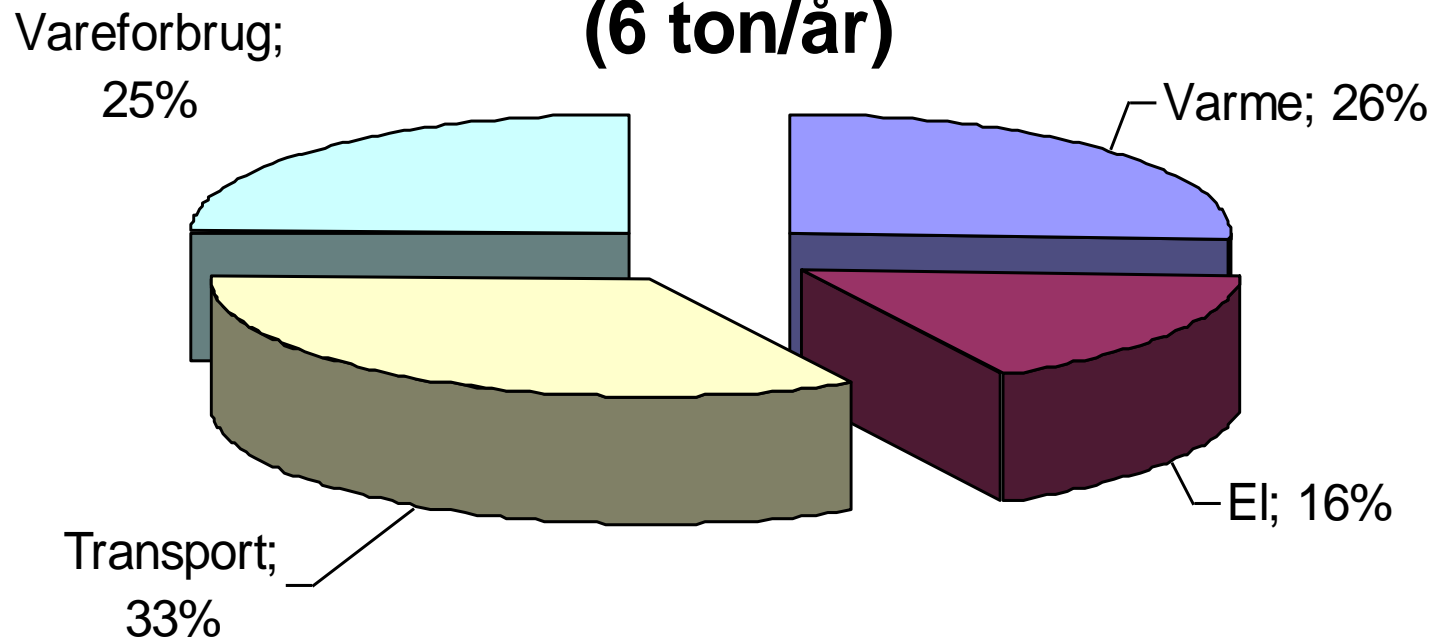

Klimagas-udslip

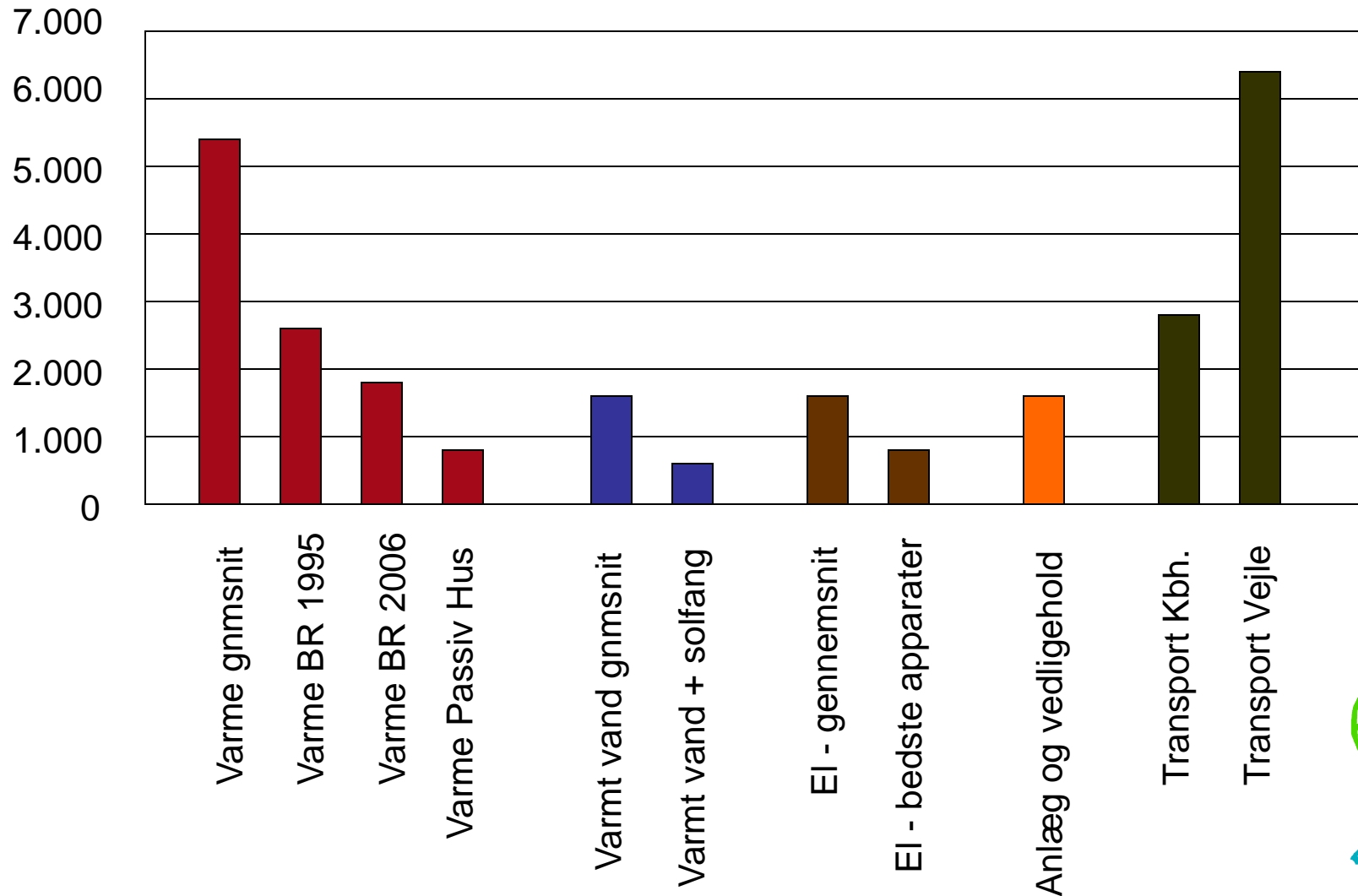
Personlige CO₂-udslip i DK

Personlige CO₂-udslip (6 ton/år)

Hvor bruger vi energien

Energiforbrug i kWt for en voksen person

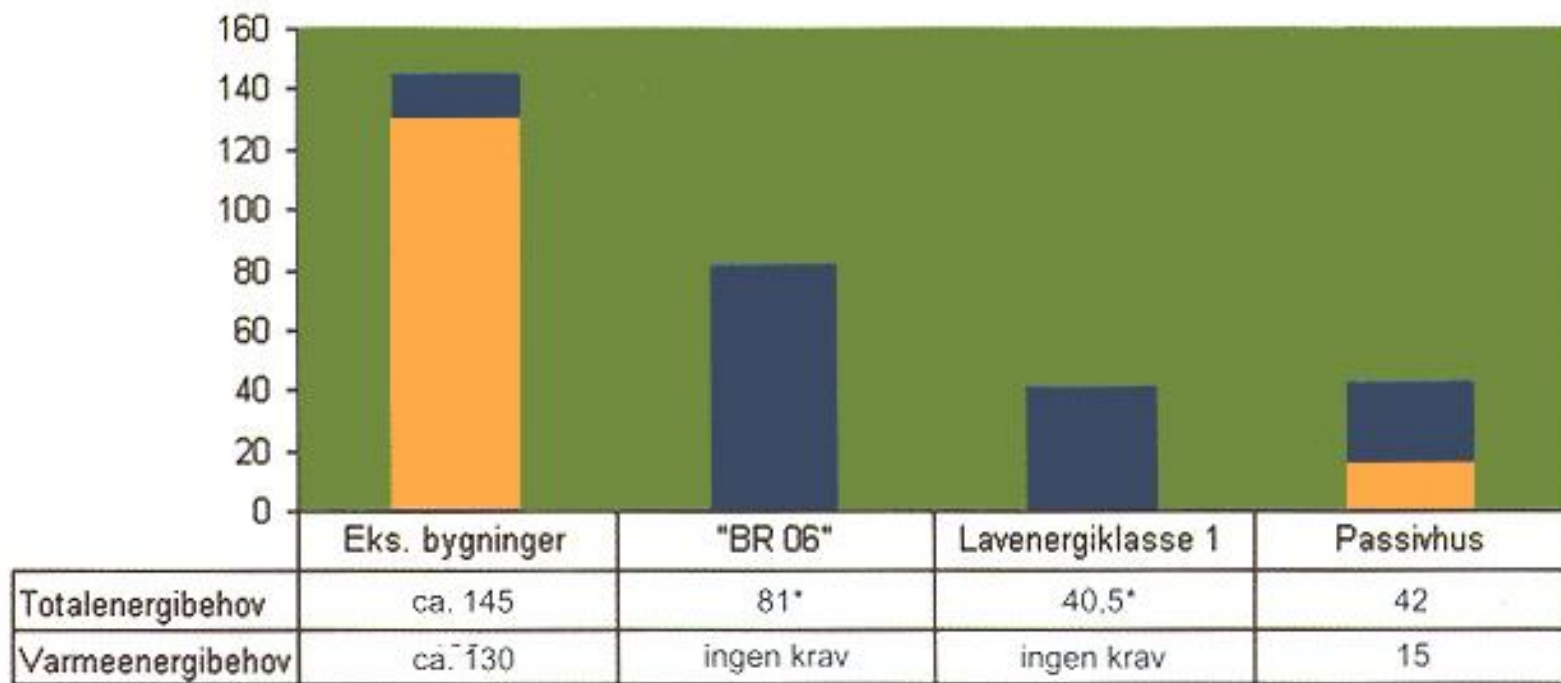
Systemsammenhænge

Der er mange myter i debatten

- 50% vindkraft i 2025 er gennemregnet på timeniveau. Er teknisk/økonomisk muligt:
  - Uden elpatroner, plug-in biler, frivillig afkobling, varmepumper, ellagre.
  - Men det kan alt sammen hjælpe
- Vigtigt for økonomien med effektiv international handel
- Sammenhæng mellem vind og kraftvarme analyseres videre i EFP projektet Effektiv fjernvarme i fremtidens energisystem.

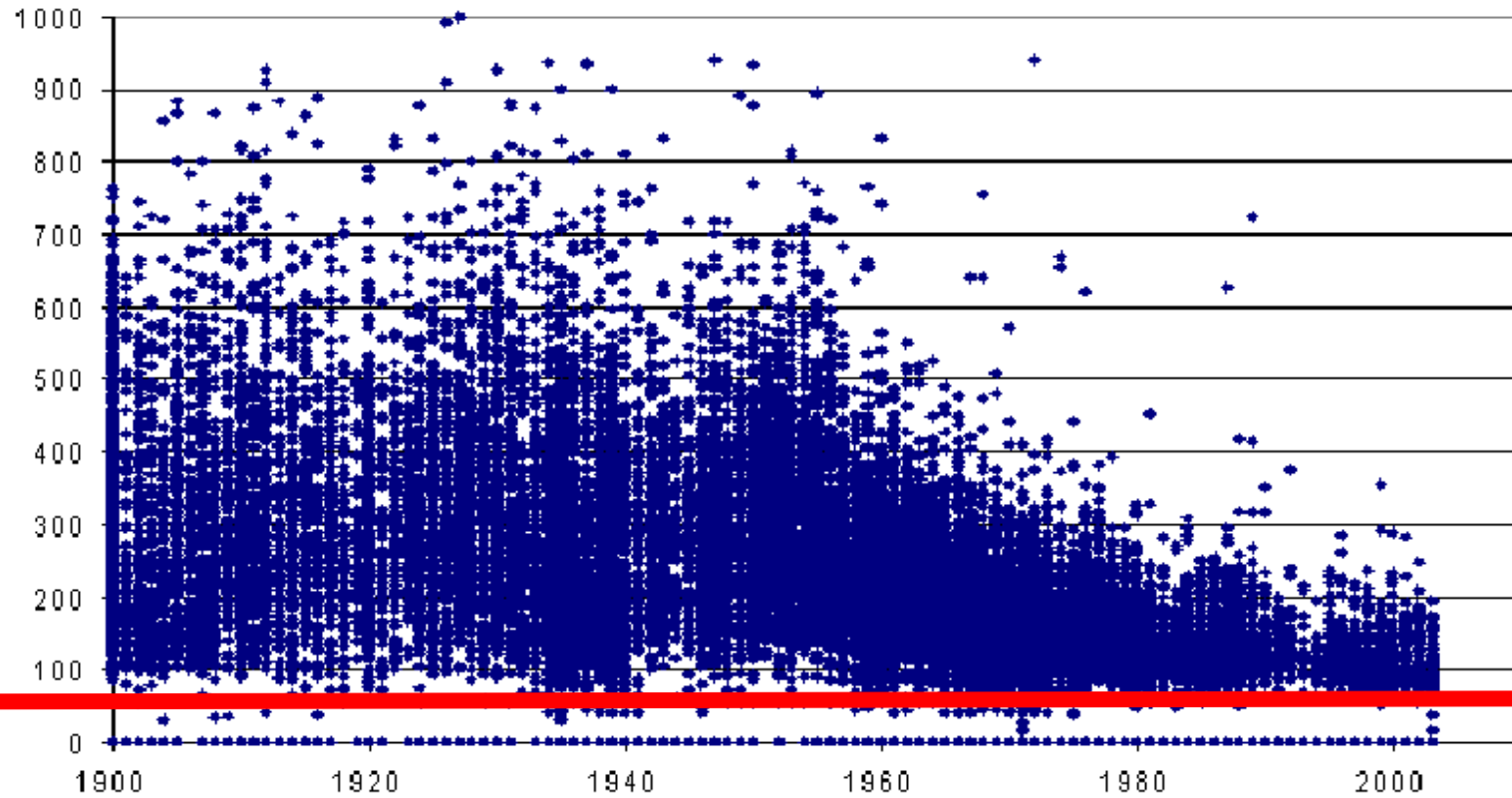

Bygninger – kolossalt potentiale

Varmeforbrug over tid

kWh / m² * år

BR 2006 krav (55 kWh/m²/år, excl varmt vand)

Kilde: SBi 2003

Hvad kræver de nye energikrav?

- **Samarbejde fra start**
- **Evaluering viser at Passiv Huse eller LE1 koster 0-10 % mere at opføre**
- **0 % hvor lavenergi var tænkt ind i konceptet fra starten**
- **10 % hvor lavenergi blev sat på efterfølgende**

Teknisk set kan vi godt

- **Vi kan bygge Passiv Huse med et varmeforbrug på 15 kWh / m² * år – og Plus-huse med energioverskud**
- **DTU: Vi kan renovere eksisterende bygninger, så de nærmer sig lavenergiklasse 1**
- **Kommunerne er begyndt at stille krav om LE1 eller LE2 i lokalplaner, ved egne byggerier og ved salg af jord**
- **Brugte vi de bedste apparater nu sparede vi 50% af el-forbruget**

Hvorfor gør vi det så ikke?

- **Utrendy: Lavt energiforbrug taber til nye køkkener og badeværelser – og flotte glasfacader**
- **Uvilje: Reglerne for bl.a. socialt boligbyggeri gør det svært at satse på lavt energiforbrug**

Hvorfor gør vi det så ikke?

- **Usynlighed: Vi kender ikke vores energiforbrug - "Varerne" ligger ikke på hylderne og energibesparelser kan ikke vises frem**
- **Uvidenhed hos bruger: Der er mange "ukendte" fordele ved energioptimering – indeklima, komfort, vedligeholdelse**
- **Uvidenhed hos rådgiver: Viden om energieffektive og omkostningseffektive bygge- og renoveringsmåder er for lille hos byggeriets aktører**

Bygninger

- **Kræver virkemidler:**
- **Støtte eller fordelagtige lån**
- **Grøn ejendomsskat eller højere energifgifter**
- **ESCO**

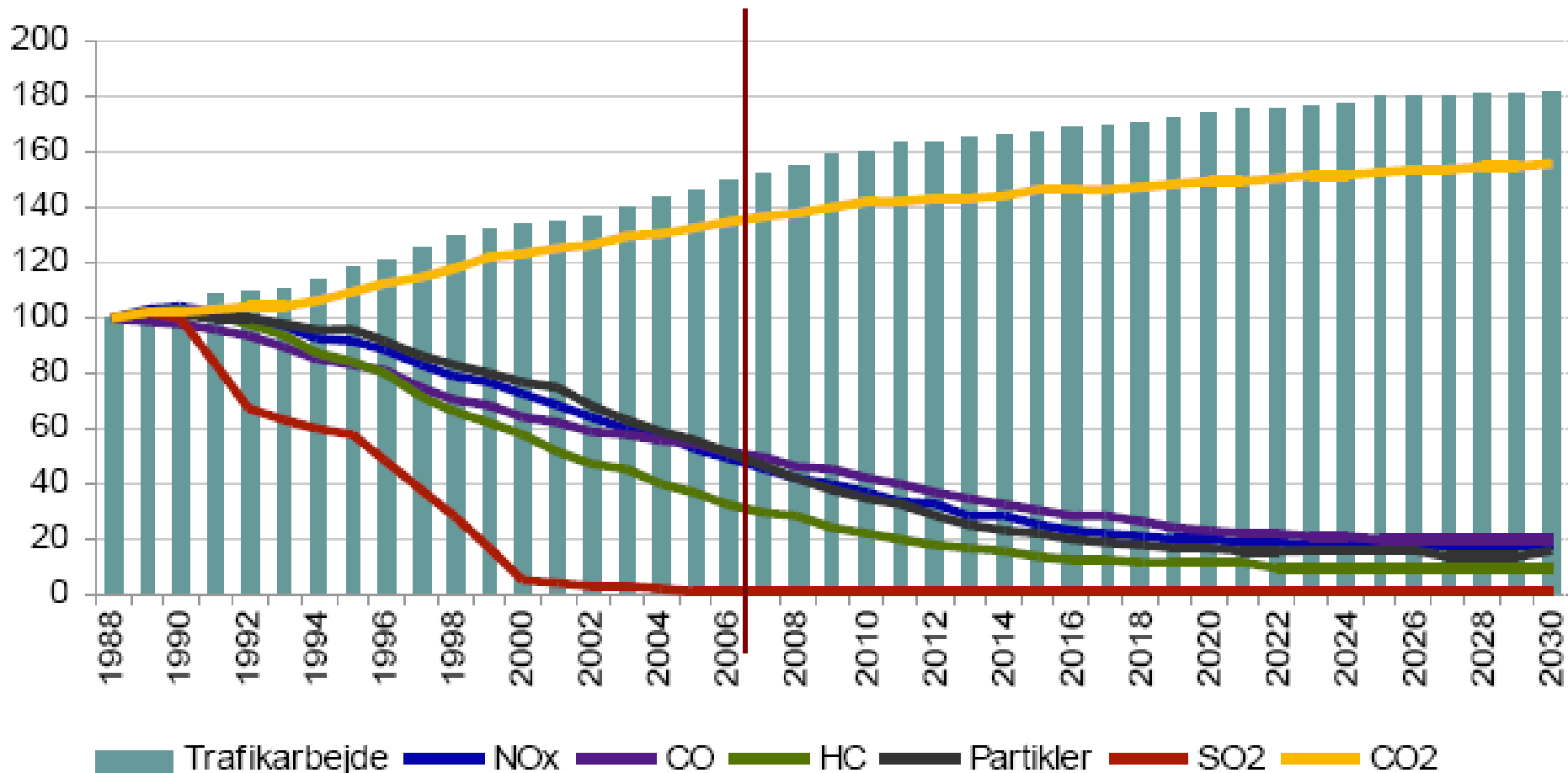

Kommunale bygninger

- Mulighederne er blevet bedre
- Anlægsloftet er væk
- Kommunerne har udvidet låneadgang
- Det har regionerne nu også fået
- ESCO – intern eller ekstern

Vejtrafikkens CO₂-emissioner - historisk og fremskrevet (Infrastrukturkommissionen)

Hvad er bedre biler?

Mere brændstoføkonomiske biler

Hybrid- og plug-in hybrid biler

Elbiler

Brintbiler?

Biobrændstof?

Bedre biler forudsætter øget brug af økonomiske virkemidler på

Bilsalg (registreringsafgift)

Brændstoffer og kørsel

Bilejerskab (grøn ejeravgift)

Elbiler

Langt højere virkningsgrad (80-90%) end benzin- og dieselmotorer (20-30%, biobrændstofbiler og brintbiler.

Ingen sundhedsskadelig forurening i bymiljøet

Elbiler kan oplades om natten – hvor der ofte er overskud af vindmøllestrøm

Ulempe: aktionsradius op til ca. 150 km – der findes prototyper med op til 400 km

Dong og Project Better Place:

Infrastruktur – ladestationer – batteriudskiftning

Elbiler netop afgiftsfritaget frem til 2015

Hybrid og plug-in hybrid

Toyota Prius: 23,3 km/l – udnyttelse af bremseenergi. To motorer

**Plug-in hybrid – mindst 50% på el – to motorer. Ikke behov for batteriskift.
Afgiftsfritagelse?**

Trafik

Trafikforliget januar 2009: roadpricing for tunge køretøjer fra 2011, personbiler fra 2015 – senere udsat

**Vil have begrænset eller ingen effekt frem til 2020.
Derfor behov for et midlertidigt system – kørsels- + trængselsafgift**

Enkelte justeringer i Forårspakken, bl.a.:

- Miljøtillæg for firmabiler – lægges til skatteværdi, gns. 3.000 kr, afhænger af brændstofforbrug**
- Afgift på dieselmotorer uden partikelfilter – 1000 kr/år**
- Omlægning af registreringsafgiften for hyrevogne**
- Ikke forhøjelse af afgift på hyrevogne eller afskaffelse af gulpladeordning – som Skattekommissionens foreslog**

Roadpricing og registreringsafgift

**Regeringen vil halvere registreringsafgiften ifm.
Roadpricing**

Men reg.afgiften virker adfærdsændrende

**Det gør den grønne ejerafgift næsten ikke - ringe
effekt både på modelvalg og skrotningstidspunkt**

Derfor bedre at reducere denne

**Differentiering af reg.afgiften er et vigtigt virkemiddel
– blev indledt i 2007 – men bør styrkes**

**Sænket reg.afgift vil øge bilantallet og mindske
effekten af differentiering – alt andet lige**

Registreringsafgiften

Sverige har ingen registreringsafgift

Finland har en lav, Island en lidt højere

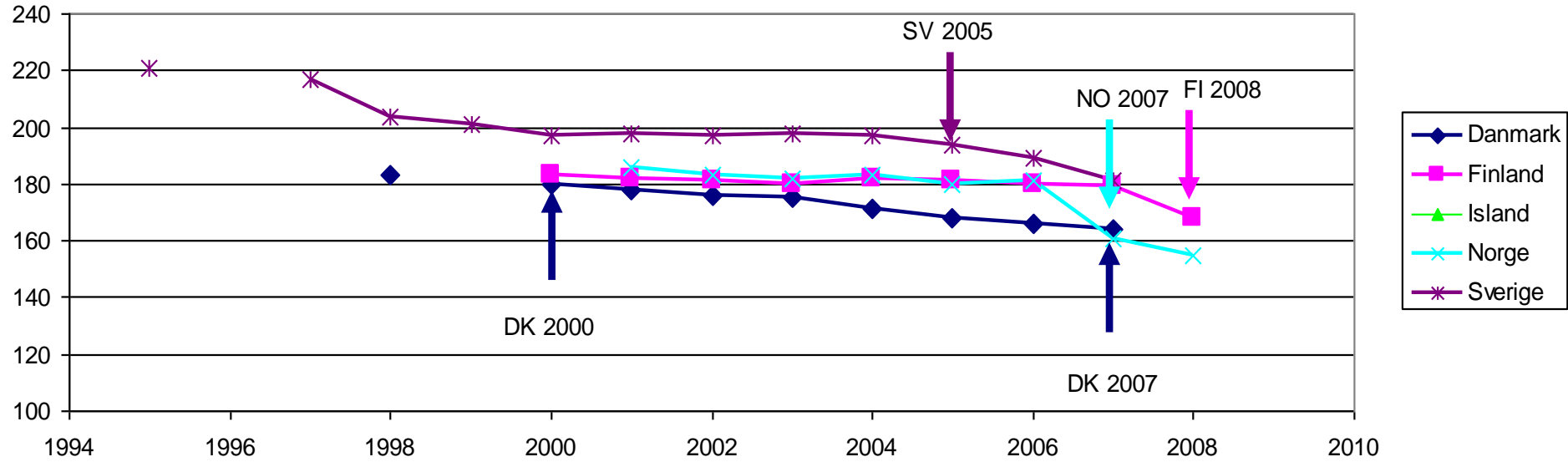
Danmark og Norge har høje registreringsafgifter

Norge, Danmark og Finland har differentieret afgiften efter brændstofforbrug/CO₂-udslip

Norge har den største differentiering

Nye bilers CO₂-udledning - gns.

Benzinbiler, g CO₂/km

Differentieret registreringsafgift

Der bør arbejdes videre med differentiering af reg.afgiften

DK: Biler der kører kortere end hhv. 16 (benzin) og 18 (diesel) km/l straffes med 1.000 kr mere i reg.afgift pr. km

Biler, der kører længere, belønnes med 4.000 kr mindre i reg.afgift

Både "straffen" og belønningen kunne øges til 6.000 kr/km

Afskaffelse af gulpladeordning – eller reserveres for momsregistrerede firmaer

CO₂-besparelser på transport

- **De fire esser:**

1) **Reducer bilkørslen så meget som overhovedet muligt.**

50 % af alle bilture er under 6 km, 30 % er under 2 km !

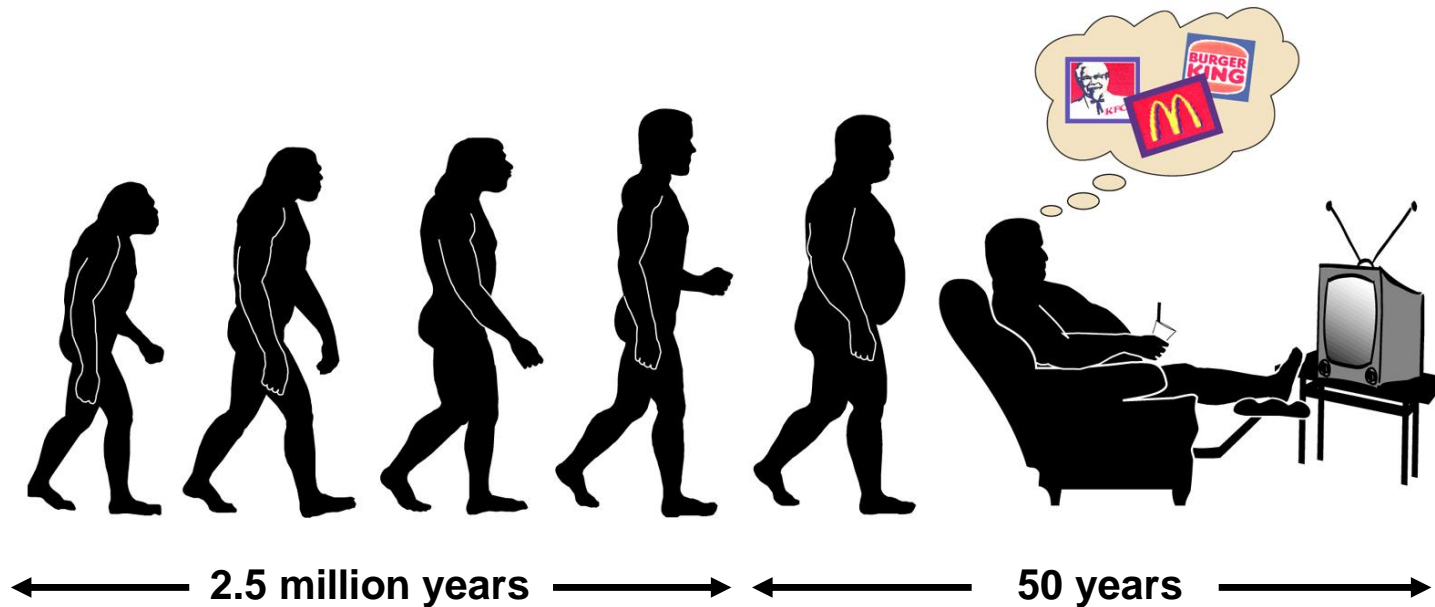
2) **Undersøg mulighederne for samkørsel: www.gomore.dk**

3) **Udskift din bil med en der kører min. 20 km/liter (benzin), 22 km (diesel) eller en elbil.**

4) **Erstat bilture med cykel/gang så får du samtidig sund motion**

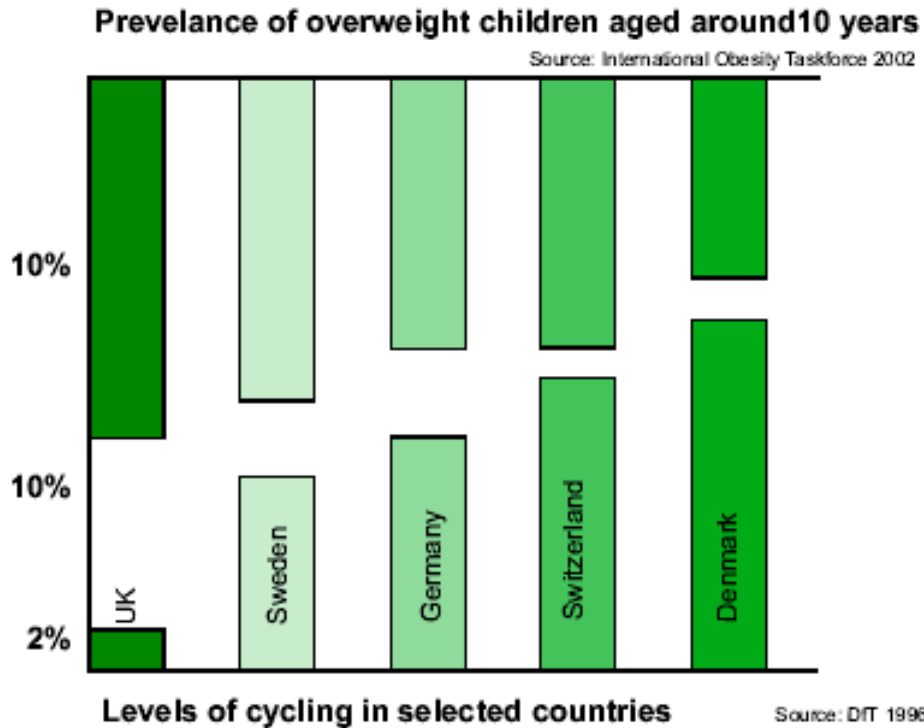
og sparer penge til benzin, parkering m.v.

Background

Increasing concern about obesity and the risks associated with a sedentary lifestyle.

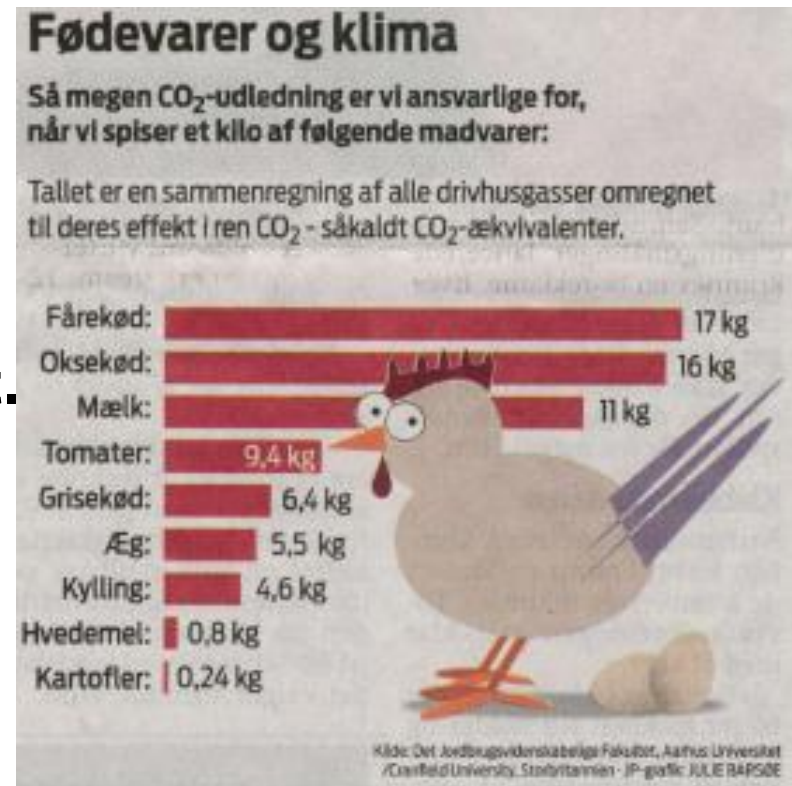
Cycling and physical activity

Source: Sustrans, Ev 162

CO₂-besparelser fødevarer

- De fire esser:
  - 1) Reducer spildet af fødevarer.
  - 2) Køb økologisk (ofte mindst CO₂-udslip).
  - 3) Spis primært vegetabilsk kost.
  - 4) Herudover: Spis primært fisk, kylling/svinekød.

Det Økologiske Råds mål

Danmarks mål for 2025 bør være

- **CO₂-udslippet reduceres med 50%**
- **Vedvarende energi skal dække mindst 50% af det samlede energiforbrug**
- **Herunder skal vedvarende energi dække mindst 80% af elforbruget**
- **Det samlede energiforbrug skal i faste tal være mindst 15% lavere end i 2005**

Virkemidler

Det kræver villighed til at bruge effektive virkemidler, bl.a.:

- **Energibevidste indkøb gøres obligatorisk, også i kommuner og regioner**
- **Støtte til vidtgående energirenovering**
- **Krav om at enhver bygningsrenovering af en vis størrelse skal kombineres med energirenovering – eller økonomisk stimulans**
- **Grøn afgiftsreform, herunder omlægning af registreringsafgift og indførelse af kørselsafgifter**
- **Forårspakken var kun halv genopretning af grønne afgifter ift. skattestoppet**
- **Energiafgifter på erhverv**
- **Fremme af energibesparelser i etageboliger**
- **Større åbning for lokalt medeje af vindmøller**
- **Fremme af biogas – f.eks. skat på ikke-bioforgasset gylle**

Hvorfor Grøn Skat?

Medvirker til bæredygtigt samfund og konkurrencedygtig økonomi

En nødvendig del af løsningen på en række af tidens udfordringer: grøn vækst, klimakrise, kommende) olie- og gasimport, naturbevarelse, miljøbeskyttelse, sundhed mm.

Mange tegn i dag på *for lave grønne afgifter:*

DK har et af verdens højeste kødforbrug – 140 kg/person/år = 400 g/dag, 3 gange over verdens gennemsnit

Supermarkeder med åbne lodrette kølediske, villaer med udendørs helårs-spa, terrassevarmere

Behov for mere vidtgående grøn skattereform

Grønne skatter kunne medvirke i langt større grad til at nå de miljømæssige mål

Kræver kloge kompensationer – sænket indkomstskat – på en synlig måde – eller grøn check

Højere afgifter på erhverv – for at øge motivationen til CO₂-reduktion

Kompensation af erhverv – tilskud eller sænkning af andre skatter

Grøn skatterreform

Tegn på at det i dag er for billigt at køre i bil:

Meget lidt samkørsel

Ringes motivation til at vælge brændstoføkonomiske biler – er hjulpet fra 2007

Ringes interesse for økonomikørsel – kan spare ca. 8%

Derfor: højere afgifter på bl.a. biler og brændstof, lavere indkomstskat

DØRs forslag jan.09 ville flytte 19 mia. kr fra indk.skat til grønne afg. – se www.ecocouncil.dk

CO₂ kvotesystemet kan bidrage Men 3 alvorlige fejl:

- Gratisallokering i energisektoren fungerer som ineffektiv CO₂ skat
- Gratisallokering til nye anlæg fungerer som tilskud til kulanlæg
- CDM giver i dag ikke nær så stor CO₂-effekt som hjemlige reduktioner

Landbruget

Landbrugets udslip reduceret med 30% siden 1990

- **Bieffekt af vandmiljøplanerne**
- **Bedre kvælstofudnyttelse**
- **Halvering af kunstgødnings-forbrug**
- **Reduktions-potentiale er langt større**

Grøn vækst: 50% bioforgasning mod 5% i dag

Virkemidler ikke tilstrækkelige til at nå målet

Forslag: afgift på ikke-bioforgasset gylle

- **Kompensation af brug med økologiske og fritgående dyr**

Afgift på kød

Afgift på kød – dansk og importeret

- **Differentieret efter CO₂-udslip**
- **Højest på oksekød, lavere på svine- og fjerkrækød**
- **Kunne kombineres med fremme af frugt og grønt**
- **Momsdifferentiering eller støtte**
- **Anbefalet af Forebyggelseskommissionen, men afvist af regeringen**

Menuer fra kokebog

CO₂ BELASTNING

Lasagne (1,63 kg CO₂/kg)

Rødkålssalat med æble og hasselnødder (0,42 kg CO₂/kg)

Brusebadsboller, se menu 1 (0,66 kg CO₂/kg)

6

Duftende grøn lasagne
med rødkålssalat og groft brød

Menuer fra kogeboek

CO₂ BELASTNING

Oksesteak (41,52 kg CO₂/kg)

Salat (1,83 kg CO₂/kg)

Bearnaisesauce (2,13 kg CO₂/kg)

**DEN
KLIMA-UVENLIGE
MENU**

11

Oksesteak med kartofler, bearnaisesauce og salat

Tak for opmærksomheden

I kan finde alle vores hæfter på
www.ecocouncil.dk

